

**ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

Кафедра педагогіки дошкільної та початкової освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

Радул О. С.

«27» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІЧНА ІННОВАТИКА

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

ОПП: Дошкільна освіта та Початкова освіта

ОПР магістр

Факультет педагогіки та психології

Форма навчання: денна, заочна

2020–2021 навчальний рік

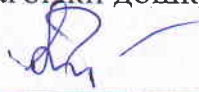
Робоча програма з «Педагогічна інноватика» для студентів за спеціальністю:
012 Дошкільна освіта

Розробники: кандидат педагогічних наук, старший викладач Цуканова Н. М.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти

Протокол від «27» серпня_2020 року № 1

Завідувач кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти

_____ (Радул О. С.)

© Цуканова Н. М., 2020 рік

© ЦДПУ імені В. Винниченка, 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання*
Кількість кредитів ECTS – 2,5	Галузь знань 01 Освіта /Педагогіка	Нормативна	
Блоків/модулів –	Напрям підготовки/ спеціальність: 012 Дошкільна освіта	Рік підготовки	
Розділів/змістових модулів –		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання -		Семестр	
Загальна кількість годин – 68 / 74		1-й	1-й
		Вид контролю:	
		екзамен	екзамен
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання:	Освітньо-професійний рівень: магістр	Лекції	
		12- год.	4- год.
		Практичні, семінарські:	
		24- год.	4- год.
		Лабораторні:	
		- год.	- год.
		Самостійна робота:	
		39 - год.	67- год.
Індивідуальні завдання:			
- год.	-год.		
Консультації:			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – формування готовності майбутніх організаторів дошкільної освіти до впровадження педагогічної інноватики в освітній процес ЗДО.

Завдання:

1. Ознайомити магістрантів з концептуальними та теоретичними положеннями педагогічної інноватики дошкільної освіти.

2. Узагальнити знання магістрантів про інноваційні технології дошкільної освіти, сформувавши знання студентів про фундаментальну спільність та відмінність технологій, виділити їх основні ознаки.

3. Формувати позитивне ставлення, прагнення та готовність майбутнього організатора дошкільної освіти до творчого оволодіння новими інноваційними технологіями.

4. Учити магістрантів обирати оптимальні інноваційні технології дошкільної освіти відповідно до індивідуальних можливостей студентів, рівню їх підготовки, умов.

5. Орієнтувати магістрантів до педагогічної творчості, самостійності, дослідницької діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- педагогічну технологію як інструмент педагогічного впливу на формування особистості вихователя;

- види педагогічних технологій, їх особливості;

- особливості організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти на основі використання педагогічних технологій у практиці своєї професійної діяльності.

вміти:

- планувати освітню діяльність використовуючи технологічний підхід до організації освітнього процесу закладу дошкільної освіти;

- реалізовувати зміст освітніх програм засобами різних видів інноваційних педагогічних технологій;

- аналітично застосовувати педагогічну інноватику, інноваційні педагогічні технології дошкільної освіти у процесі своєї професійної діяльності. сформовані/закріплені компетентності:

Курс спрямований на формування у майбутніх фахівців у галузі дошкільної освіти педагогічної, дидактичної, виховної, комунікативної компетентностей.

сформовані/закріплені програмні компетентності:

інтегральна компетентність (здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах вищої освіти, що передбачає проведення досліджень, та/або здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог).

Загальні компетентності.

КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

КЗ-3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-5. Здатність працювати в команді.

Спеціальні (фахові компетентності) (ФК).

КС-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

КС-6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості.

КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН02 Упроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.

ПРН03 Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів.

ПРН08 Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.

ПРН09 Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики

ПРН10 Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії

3. Програма навчальної дисципліни

Теоретичні основи педагогічної інноватики.

Тема 1. Педагогічна інноватика у системі сучасної науки та освіти. Сутність педагогічної інноватики. Об'єкт, предмет та завдання педагогічної інноватики як науки. Структура педагогічної інноватики. Класифікація педагогічних нововведень. Науково-понятійний апарат сучасної педагогічної інноватики. Нормативно-правове забезпечення організації інноваційної діяльності в системі дошкільної освіти України.

Тема 2: Державна політика оновлення змісту та методичних підходів до організації дошкільної освіти в Україні. Державна політика оновлення змісту та методичних підходів до організації дошкільної освіти в Україні. Особливості врахування психічного та фізичного розвитку дошкільнят під час вибору способу організації освітньо-виховного процесу у ЗДО. Інклюзія у дошкільній освіті та специфічні технології роботи з дітьми з особливими потребами.

Тема 3 Технології раннього розвитку дітей від 0–3х років (технологія Г. Домана, технологія М. Монтесорі, М. Зайцева). Технології раннього розвитку дітей від 0–3х років Г. Домана. 2. Технології раннього розвитку М. Монтесорі. 3. Технології М. Зайцева. 4. Навчання математики Джорджа Кюізенера.

Приклади інноваційних технологій ДО.

Тема 1. Технології гармонійного фізичного розвитку дитини. Технологія М. Єфименка («Театр фізичного розвитку та оздоровлення дітей дошкільного віку»). Технологія збереження здоров'я (арт-терапія, аромо-терапія, казко-терапія, ігрова терапія тощо). Здоров'язбережувальні технології, їх значення. Класифікація технологій у сфері збереження та зміцнення здоров'я. Методи збереження здоров'я дітей. Форми реалізації технології: прогулянки, ритмічні паузи, спортивні години, спортивні свята, день здоров'я тощо.

Тема 2. Технології сім'ї Нікітіних (особливості загартування, вільного часу, обладнання та поєднання видів діяльності). Технології сім'ї Нікітіних. Особливості загартування. Особливості проведення вільного часу. Особливості обладнання та поєднання видів діяльності.

Тема 3. Тема: Технології розвивального навчання дошкільнят. Технології інформаційно комунікаційні (ІКТ)

Тема 4. Технології розвитку мовлення. Технології К. Крутій. Технології Т. Ткаченко. Технології Т. Піроженко тощо.

Тема 5. Технології розвитку творчих здібностей дитини. Технології Г. Альтшулера (ТРВЗ). Технології Л. Шульги. «Дитячий садок» Ф. Фребеля. «Український дитячий садок» С. Русової.

Тема 6. Технології розвитку творчих здібностей дитини. «Дитячий садок» Ф. Фребеля.

Тема 7. Український дитячий садок С. Русової.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів/змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	Усього	у тому числі						Усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд.	Консультації	СРС		л	п	лаб.	інд.	Консультації	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Теоретичні основи інноваційно-технологічного підходу в дошкільній освіті.														
Тема 1. Педагогічна інноватика у системі сучасної науки та освіти	11	2	4				5	5						5
Тема 2: Державна політика оновлення змісту та методичних підходів до організації дошкільної освіти в Україні.	11	2	4				5	9	2	2				5
Тема 3 Технології раннього розвитку дітей від 0–3х років	9	2	2				5	10						10
Тема 4 Тхнології Г. Домана, технологія М. Монтессорі, М. Зайцева.	7		2				5	10						10
Усього	38	6	12				20	34	2	2				30
Приклади інноваційних технологій ДО														
Тема 1. Технології гармонійного	9	2	2				5	12						12

фізичного розвитку дитини.													
Тема 2. Технології сім'ї Нікітіних (особливості загартування, вільного часу, обладнання та поєднання видів діяльності)	11	2	4			5	16	2	2				12
Тема 3. Тема: Технології розвивального навчання дошкільнят	11	2	4			5	6						6
Тема 4. Технології розвитку творчих здібностей дитини.	6		2			4	7						7
Усього	37	6	12			19	41	2	2				37
Разом	75	12	24			39	75	4	4				67

5. Теми семінарських занять

№з.п.	Назва теми	К-ть год. денна	К-ть год. заочна
1	Педагогічна інноватика у системі сучасної науки та освіти.	4	
2	Державна політика оновлення змісту та методичних підходів до організації дошкільної освіти в Україні.	4	2
3	Технології раннього розвитку дітей від 0–3х років	2	
4	Технології гармонійного фізичного розвитку дитини.	2	
	Технології сім'ї Нікітіних (особливості загартування, вільного часу, обладнання та поєднання видів діяльності)	4	2
5	Технології розвивального навчання дошкільнят	4	
6	Технології розвитку мовлення.	2	
7	Технології розвитку творчих здібностей дитини.	2	
Усього:		24	4

8. Самостійна робота

№	Назва теми	К-ть год.	К-ть год.
1	Технологія збереження здоров'я (арт-терапія, аромо-терапія, казко-терапія, ігрова терапія тощо).	5	5
2	Форми реалізації технології: прогулянки, ритмічні паузи, спортивні години, спортивні свята, день здоров'я тощо.	5	5

3	Класифікація технологій у сфері збереження та зміцнення здоров'я.	5	10
4	Підведення підсумків виробничої практики в ЗДО.	5	10
5	Технологія М. Єфименка («Театр фізичного розвитку та оздоровлення дітей дошкільного віку»).	5	12
6	Технології сім'ї Нікітіних	5	12
7	Український дитячий садок С. Русової	5	6
8	Приклади технологій дошкільної освіти	4	7
	Усього:	39	67

9. Індивідуальні завдання

1. Поясніть класифікацію педагогічних технологій, дайте коротку характеристику кожному виду.
2. Розкрийте особливості впровадження інноваційних педагогічних технологій в освітнє середовище дошкільних навчальних закладів на прикладі обраної вами технології.
3. Технологія ознайомлення дітей дошкільного віку з мистецтвом живопису. Запропонуйте варіанти роботи на прикладі однієї вікової групи. Методика організації тематичних зустрічей „за круглим столом”.
4. Розкрийте мету і завдання технології колективного творчого виховання. Наведіть приклади використання КТС у роботі з дітьми дошкільного віку.
5. Технологія sand-play (пісочна терапія) у освітній роботі з дітьми дошкільного віку. Наведіть фрагмент заняття з використанням пісочної терапії.
6. Охарактеризуйте особливості використання кольоротерапії у роботі з дітьми дошкільного віку за технологією В.Кулешова.
7. Формокорекційна ритмопластика Романа та Таміли Чураєвих, основні положення та особливості використання в умовах сучасних ЗДО.
8. Розкрийте особливості формування ставлення до природи в процесі спільної діяльності дорослого і дитини в еколого-розвивальному середовищі ЗДО.
9. Наведіть приклади різних видів роботи. Охарактеризуйте моделювання як метод екологічної освіти дітей дошкільного віку.
10. Наведіть приклади використання моделювання в процесі екологічної освіти дітей старшого дошкільного віку.
11. Визначте особливості використання ігрових навчальних ситуацій у формуванні позитивного ставлення до природи. Наведіть приклади ігрових навчальних ситуацій для дітей старшого дошкільного віку.
12. Розкрийте технологію використання театру у екологічному вихованні дошкільників на прикладі роботи з дітьми середньої групи.
13. Особливості використання інтерактивні технології (смарт-дошка, комп'ютерні ігри) в роботі з дітьми. Наведіть приклади завдань та прокоментуйте нормативно-гігієнічні вимоги до них.

14. Охарактеризуйте альтернативні види гімнастик для дітей дошкільного віку (фітболгімнастика, стимулювальна гімнастика, дихальна гімнастика тощо). Запропонуйте алгоритм їх впровадження в практику роботи ЗДО.
15. Розкрийте особливості змісту педагогічної технології фізичного розвитку дітей за М. Єфименко. Наведіть приклади використання технології в роботі з дітьми дошкільного віку.
16. Охарактеризуйте оздоровчі технології профілактично-лікувального спрямування у системі оздоровлення дітей дошкільного віку.
17. Охарактеризуйте оздоровчі технології терапевтичного спрямування у системі оздоровлення дітей дошкільного віку.
18. Розкрийте особливості впровадження технології інформаційноігрової творчості в роботу ЗДО. Запропонуйте варіанти вправ (ігор) в межах технології для дітей молодшого дошкільного віку.
19. Охарактеризуйте технологію навчання розповідання за серією сюжетних картинок. Запропонуйте варіанти завдань для дітей старшого дошкільного віку в межах запропонованої технології.
20. Інноваційна діяльність в інтелектуальному розвитку дітей дошкільного віку: основні завдання та напрями роботи.
21. Надайте характеристику леґо-технології Л.Парамонової. Запропонуйте варіанти роботи за технологією в умовах ЗДО.

10. Методи навчання

Лекція, консультування, бесіда, дискусія, індивідуальна робота, конспектування, написання рефератів, робота з літературою, самостійні методи роботи з джерелами: вивчення документів, робота з підручником, посібником та книгою, користування додатковою літературою, робота з інформаційними ресурсами.

11. Методи контролю

- Методи усного контролю: бесіда, розповідь, повідомлення.
- Методи письмового контролю: письмова модульна контрольна робота, реферат, експрес-контроль.
- Практична перевірка.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

1. Поточне оцінювання: здійснюється на семінарських заняттях або на консультаціях (при відпрацюванні пропущених занять чи при бажанні підвищити попереднє оцінювання). Оцінювання на заняттях здійснюється за національною шкалою: 2, 3, 4, 5, а потім середня оцінка за модуль переводиться у бали за допомогою відповідних коефіцієнтів. Це відповідність між найвищою оцінкою («відмінно») і кількістю балів, що відводиться на модуль. I (змістовий) модуль – 6; II (змістовий) модуль – 8.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Критерії оцінювання роботи студента на занятті

5 балів – Досконале знання та розуміння понятійного апарату з тієї чи іншої теми, вільне оперування різноманітними класифікаціями. Відповідь на поставлені питання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями. Викладений матеріал має доказовий, логічний і послідовний характер. Студент володіє способами концентрованого викладу матеріалу. Демонструє творче застосування знань при перефразуванні запитання. У відповіді майже не трапляються мовленнєві помилки.

4 бали – Відповідь майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. Відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу. Недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база. Студент вільно оперує знаннями, може застосовувати їх у новій навчальній ситуації. У відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки.

3 бали – Відповідь неповна, фрагментарна. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер. Вони застосовуються: переважно для виконання завдань репродуктивного характеру. У відповідях відсутні посилення на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Відповідь має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість. Студент використовує, лише окремі знання у новій навчальній ситуації. У відповіді наявні фактичні та мовленнєві помилки.

2 бали – Студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності, оперує лише загальними фразами. Відтворює лише окремі фрагменти, називає лише розрізнені факти, дає відповідь у формі висловлювання (судження). Наявні грубі фактичні та мовленнєві помилки.

Оцінка за самостійну роботу студента здійснюється за такими параметрами:

10 – 8 балів – всі завдання самостійної роботи виконані якісно та в повному обсязі. Робота оформлена згідно вимог.

7 – 5 балів – всі завдання самостійної роботи виконані в повному обсязі, але трапляються незначні фактичні чи стилістичні помилки. Робота оформлена згідно вимог.

4 – 3 бали – загальний зміст роботи недостатньо структурований. У роботі трапляються значні помилки щодо змісту та стилістики. В оформленні роботи є певні недоліки.

2 – 1 бал – Робота виконана фрагментарно, нашвидку. У роботі наявні грубі помилки щодо змісту роботи та стилістики. В оформленні роботи є певні недоліки.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно	не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Тексти лекцій (в електронному варіанті.)
2. Плани семінарських занять.
3. Завдання для самостійної роботи.

14. Література.

1. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: навч. посіб. для студ. ВНЗ. – К.: Академвидав, 2006. – 456 с.
2. Лисенко Н. В., Кирста Н. Р. Педагогіка українського дошкілля: у 2 ч. : навч. посіб. для студ. ВНЗ. – К.: Вища шк., 2006. – Ч. 1. – 302 с.
3. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні // Дошкільне виховання. – 1999. - № 1. – С. 6–23.
4. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології. – К., 2004. – 352 с.
5. Закон України «Про дошкільну освіту». – К.: Ред. журналу «Дошкільне виховання», 2001. – С. 4–33.
6. Керівництво дошкільним закладом / За заг. ред. Т.Ф. Кунько. – К.: Рад. школа, 1977. – 112 с
7. Кононко О. Стратегічна мета виховання – життєва компетентність дитини // Дошкільне виховання. – 1999. - № 5. – С. 3–6.
8. Настільна книга керівника дошкільного навчального закладу. Ч. 1. / Упор. Курочка Н.М., Омеляненко Н.В. – Тернопіль: Мандрівець, 2008. – 248 с.
9. Національна доктрина розвитку освіти // Освіта України. – 2002. - № 33. – 23 квітня; // Дошкільне виховання. – 2002. - № 7. – С. 4-9.
10. Нормативні документи. Для завідуючих ДНЗ / Упор. Чала Т.Т. – Х.: Вид. гр. «Основа», 2008. – 528 с. (Серія «ДНЗ. Керівнику»).
11. Положення про дошкільний навчальний заклад // Освіта України. – 2003. - № 22. – 25 березня. – С. 3,8; // Дошкільне виховання. – 2003. - № 5. – С. 3-6.
12. Пшеврацька О. Досвід кращих – у скарбничку кожного // Дитячий садок. – 2001. - № 20 (116). – травень. – С. 2–4.
13. Середницька А.Д., Курочка Н.М. Довідник керівника дошкільного навчального закладу. – Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. – 440 с.
14. Чикало О. Планування роботи дошкільного навчального закладу // Практика управління закладом освіти. – 2009. - № 5. – С. 5-16.
15. Інтернет-ресурси: <https://www.youtube.com/user/voskobovichgames>
<http://vihovateli.com.ua/cons/5433-znakomstvo-s-mirom-chisel-posredstvompalochek-kyuizenera.html> http://ualib.com.ua/b_136.html
http://old.mon.gov.ua/img/zstored/files/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0_%D0%9A%D0%B0%D0%B7%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D1%84%D1%96%D0%B7%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0_%D0%84%D1%84%D0%B8%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf